

Datum

2018-11-13

Vår referens

Emil Svensson

Utvecklingssekreterare

emil.svensson@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Remiss från Socialdepartementet - Översyn av maskinell dos, extempore, prövningsläkemedel m.m (SOU 2018:53) HVO-2018-2478

Sammanfattning

Nya apoteksutredningens slutbetänkande *Översyn av maskinell dos, extempore, prövningsläkemedel m.m.* (SOU 2018:53) har skickats på remiss till hälsa-, vård- och omsorgsnämnden. Utredningen berör främst kommunen vad gäller maskinell dos. Brukare inom kommunal vård och omsorg utgör en stor del av de som får sina mediciner dispenserade i så kallade dospåsar. Dessa framställs för distribution av dosapotek. Dispensering i dospåse förutsätter idag en behovsbedömning vid förskrivning.

Utredningen lägger fram förslag som syftar till att korrigera den ersättning som landstingen betalar till dosapoteken. Detta för att komma åt problem där det är fördelaktigt för dosapotek att välja dyrare läkemedelsförpackningar för produktion av dospåsar. Huvudförslaget till förändring innebär att dosapotek kompenseras baserat apotekets inköpspris samt en fast ersättning per dospåse. Förvaltningen ställer sig positiv till huvudförslaget.

Utredningen anser att kommunerna bör finansiera en del av kostnaderna för maskinell dosdispensering för de som finns inom äldreomsorgen. Utredningen lämnar inget konkret förändringsförslag och förvaltningen anser inte att det går att gå vidare i frågan om den inte utreds vidare. Den finansiering som landstinget idag har för att genomföra sitt uppdrag omfattar dosdispenseringen och detta behöver i så fall analyseras samtidigt som principfrågan.

Förslag till beslut

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden föreslås besluta

att godkänna förslag till yttrande, samt

att omedelbart justera paragrafen.

Beslutsunderlag

- Betänkandet Översyn av maskinell dos, extempore, prövningsläkemedel m.m (SOU 2018:53)
- Missiv
- G-Tjänsteskrivelse HVON 2018-11-28 Remiss om Översyn av maskinell dos, extempore, prövningsläkemedel m.m.
- Förvaltningens förslag till yttrande

Beslutsplanering

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden 2018-11-28

Beslutet skickas till

Socialdepartementet

Funktionsstödsnämnden för kännedom

Ärendet

Socialdepartementet har skickat Nya apoteksutredningens slutbetänkande *Översyn av maskinell dos, extempore och provningsläkemedel m.m.* (SOU 2018:53) på remiss och Malmö stad har inbjudits att besvara remissen. Remissen besvaras av hälsa- vård- och omsorgsnämnden i samråd med funktionsstödsnämnden. Samrådet har skett på förvaltningsnivå där handläggare varit i kontakt med medicinskt ansvarig sjuksköterska på båda förvaltningarna.

Utredningen har tidigare lämnat betänkandena *Kvalitet och säkerhet på apoteksmarknaden* (SOU 2017:15) och *Enbetygda priser på receptbelagda läkemedel* (SOU 2017:76).

Hälsa- vård- och omsorgsförvaltningen ställer sig positiv till de förslag som lämnas i utredningen.

Nya apoteksmarknadsutredningens uppdrag:

- se över marknaden och regelverket för maskinell dosdispensering
- lämna förslag till en effektiv och patientsäker distribution av provningsläkemedel till försökspersoner och provningsställen
- se över marknaden och regelverket för extemporeläkemedel och lagerberedningar
- lämna förslag som möjliggör för sjukhusapotek att ansöka om licens för läkemedel via den elektroniska kommunikationslösningen för licensansökan.

Den kommunala verksamheten berörs främst av maskinell dosdispensering, och i mindre utsträckning av extemporeläkemedel. Med extemporeläkemedel avses särskilda apotekstillverkade läkemedel tillverkade efter beställning till en viss patient. Förvaltningens svar inriktar sig på förslag kopplade till maskinell dosdispensering.

Maskinell dosdispensering

Maskinell dosdispensering innebär att tabletter och kapslar tas ur läkemedlens originalförpackningar och ompaketeras maskinellt till särskilda dospåsar för enskilda patienter. Varje dospåse innehåller de läkemedel som en patient ska ta vid ett visst tillfälle. Syftet med dosdispenserade läkemedel är att underlätta läkemedelshandlingen för patienter och vårdpersonal.

Bedömning av om en patient behöver dosläkemedel görs av förskrivaren vid förskrivningstillfället med stöd av riktlinjer som fastställts av landstinget. Det finns i dag cirka 200 000 dospatienter i landet som regelbundet använder dosläkemedel. Patienternas läkemedelsförmåner är desamma oavsett om deras läkemedel dosdispenseras eller inte.

Sedan omregleringen av apoteksmarknaden 2009 är det möjligt för alla öppenvårdsapotek att efter tillstånd från Läkemedelsverket bedriva maskinell dosdispensering. Apotek med tillstånd benämns dosapotek.

Det finns i dag tre dosaktörer på marknaden med ett dosapotek var. Dosmarknaden är en upphandlingsmarknad och det är framförallt landstingen som upphandlar och finansierar dostjänsten till de patienter som av förskrivare bedömts ska få sina läkemedel dosdispenserade. Ett stort antal av dessa patienter återfinns i kommunal vård och omsorg.

Bedömning av nytta och kostnader

Utredningen anser att dagens fördelning av kostnader mellan landsting och kommuner för finansiering av dostjänsten, inte speglar nyttan och ansvaret.

Det stämmer att kommunal vård och omsorg har stor nytta av dosdispensering av läkemedel som finansieras av landstingen. Alternativet till maskinellt dosdispenserade läkemedel är resurskrävande och innebär att kommunens sjuksköterskor måste dela upp patientens läkemedel i dosett. Ansvaret för att tillhandahålla läkemedel vilar på landstingen, vilka erhåller finansiering för dosdispenseringsuppdraget. Utredningen lämnar inget förslag till förändring vad gäller ansvar eller ekonomiska ramar för förvaltningen att ta ställning till. Den finansiering som landstinget idag har för att genomföra sitt uppdrag omfattar dosdispenseringen och detta behöver i så fall analyseras samtidigt som principfrågan, dvs. om finansieringen ska följa med ansvar eller nytta och på vilket sätt.

Förslag kopplade till maskinell dosdispensering

4.11.1 Utredningens huvudförslag

Utredningen lämnar även ett förslag till förändring i dagens pris- och ersättningsmodell. Dagens modell ger förutom en dospeng per dospåse också ersättning för handelsmarginalen på de medicinförpackningar som dosapoteken köper. Detta lämnar utrymme för dosapotek att välja de förpackningsstorlekar som har högst handelsmarginal för att öka förtjänsten, vilket leder till ökade kostnader för landstingen. Utredningens huvudförslag innebär att dosapoteket istället ersätts med apotekets inköpspris (AIP) och en fastslagen dospeng för dosläkemedel.

Förvaltningen ställer sig positiv till förslagen som gäller maskinell dosdispensering. Förslaget innebär att förutsättningarna för dosapoteken kommer vila på dospengen istället för handelsmarginalen, vilket ger ökad tydlighet gällande kostnaderna.

4.15 Upphandling av maskinell dosdispensering

Utredningen föreslår att upphandlingsmyndigheten ges i uppdrag att se över hur upphandlande myndigheter kan utveckla arbetet. Detta ska göras tillsammans med relevanta aktörer och de konkreta förslag som lämnas ska kunna användas som ett metodstöd.

Ansvariga

Gisela Green Förvaltningschef